

# حیات وحش ایران

جلد دوم

نویسنده: عباس باقری

۱۳۹۱

انتشارات کتاب اول

حیات و منش ایران (جلد دوم)

انتشارات کتاب اول

نویسنده: عباس باقری

چاپ و صحافی: سپهر اندیشه

تعداد صفحه: ۶۰

چاپ اول: ۱۳۹۱

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۵۰۳-۶-۰

قیمت: ۳۰۰۰ تومان

تیراژ: ۱۰۰۰

آدرس: تهران - خیابان سمیه - بین بهار و مفتح - جنب برج سپهر - ساختمان

خاقانی - ط ۲ غربی

تلفن: ۸۸۸۴۶۰۹۰

- سرشناسه : باقری، عباس، ۱۳۴۲ -
- عنوان و نام پدیدآور : حیات وحش ایران/ نویسنده عباس باقری.
- مشخصات نشر : تهران : کتاب اول، ۱۳۹۱.
- مشخصات ظاهری : ۲ج.
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۵۰۳-۶۰۰
- وضعیت فهرست نویسی : فیا
- موضوع : حیات وحش - ایران
- موضوع : جانورشناسی-- ایران
- رده بندی کنگره : ۱۳۹۱ ۲۰۹۵۴/الف
- رده بندی دیویی : ۴۳۹/۹۰۹۵۵
- شماره کتابشناسی ملی : ۳۰۱۹۷۷۹

### مقدمه

جوندگان با حدود ۳۰۰۰ گونه بزرگ ترین راسته ی پستانداران روی زمین را تشکیل می دهند (حدود دو سوم پستانداران دنیا در این راسته جای دارند). از نظر کثرت جمعیت نیز جوندگان بیش ترین تعداد را شامل می شوند. بعضی از جوندگان بسیار به یکدیگر شبیه اند و برخی دیگر از نظر شکل و جثه بسیار متفاوت اند. (موش، سنجاب، هامستر، قشی) اکثر جوندگان بدن استوانه ای و گردنی کلفت دارند، و از نیم رخ بدن سر به نظر می آیند.

مشخصه اصلی جوندگان داشتن در جفت دندان پیشین بلند و اسکنه ای شکل، یک جفت در آرواره بالا و یک جفت در آرواره پایین است. این دندان ها دائماً رشد می کنند و حیوان برای سائیدن آنها مواد مختلفی را می جود. چنانچه یکی از این دندانها به عللی بیفتد، دندان مقابل رشد زیادی می کند و اغلب سبب مرگ حیوان می شود. کلیه ی جوندگان فاقد دندان های نیش اند، دندان های پیش آسیا نیز در اکثر گونه ها وجود ندارد، فضای خالی ای که به علت نبودن این دندان ها در دهان ایجاد می گردد، "دیاستما" نامیده می شود. در مواقع ضروری حیوان قادر است با

برگردانیدن دو طرف لب بالا، این فضای خالی را پر کند و از ورود مواد جویده شده غیر ضروری به قسمت عقب دهان جلوگیری کند. چشم های جوندگان که در دو طرف صورت قرار گرفته اند موجب می شود که جلو و پشت خود را کاملاً ببینند و خطر را به سرعت حس کنند. اندازه چشم ها، بسته به نوع زندگی آنها متفاوت است: در جوندگان حفار که اغلب زیر زمین زندگی می کنند چشم ها کوچک و گاهی زیر پوست مخفی هستند ولی در اکثر جوندگان شب گرد چشم ها درشت است. اکثر جوندگان دارای ۴ انگشت در دست و ۵ انگشت در پاها هستند.

اکثریت جوندگان در تمام فصول سال فعال اند. بعضی سرد به خواب زمستانی فرو می روند و عده معدودی نیز در فصل تابستان که درجه حرارت محیط بالا و مواد غذایی نایاب است به خواب تابستانی (stivation) فرو می روند در چنین حالتی درجه حرارت بدن پایین می آید و اعمال حیاتی بسیار کاهش می یابد و نتیجتاً مقدار زیادی انرژی ذخیره می گردد. اکثر جوندگان، اجتماعی هستند. تولید مثل زیادی دارند. افزایش جمعیت آنها بستگی به فراوانی غذا دارد. در شرایط نامناسب جهت کنترل